

ISPORUKE DOBARA I USLUGA U EU

Tutić, Vedran

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split / Sveučilište u Splitu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:228:894702>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-16**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department of Professional Studies](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU

SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Preddiplomski stručni studij Računovodstvo i financije

VEDRAN TUTIĆ

ZAVRŠNI RAD

ISPORUKE DOBARA I USLUGA U EU

Split, rujan 2019.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Preddiplomski stručni studij Računovodstvo i financije

Predmet: Porez na dodanu vrijednost

ZAVRŠNI RAD

Kandidat: Vedran Tutić

Naslov rada: Isporuke dobara i usluga u EU

Mentor: mr. Sc. Luka Mladineo, viši predavač

Split, rujan 2019.

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	1
SUMMARY	2
1. UVOD	3
2. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U EU.....	4
2.1. Obavljanje usluga u tuzemstvu	4
2.2. Isporuke dobara unutar Europske unije.....	5
2.2.1. Uvjeti za oslobođenu isporuku dobara unutar EU-a	7
2.2.2. Isporučitelj iz RH treba biti porezni obveznik	9
2.2.3. Osiguranje dokaza o otpremi dobara u drugu zemlju članice EU-a.....	9
2.2. Oslobođenje za isporuku određenih skupina dobara.....	10
2.3. Oslobođenja pri izvozu.....	15
2.4. Stjecanje dobara unutar Europske unije	16
2.5. Mali porezni obveznici kao stjecatelji dobara iz EU-a	18
2.6. Porezni položaj premještanja dobara.....	19
2.7. Stjecanje dobara unutar EU-a koja nisu predmet oporezivanja PDV-om.....	21
2.8. Uvoz dobara u Europsku uniju i RH s motrišta PDV-a	22
2.8.1. Uvoz dobara	22
2.8.2. Mjesto uvoza dobara	22
2.8.3. Porezna osnovica pri uvozu dobara u Europsku uniju	23
2.8.5. Porezni položaj trostranih poslova s motrišta PDV-a	25
2.8.6. Premještanje dobara iz druge države članice EU-a u RH	26
3. PDV PRIMJER U PRAKSI	28
4. ZAKLJUČAK	31
LITERATURA.....	33
POPIS TABLICA.....	35

SAŽETAK

Isporuke dobara i usluga u EU

Porez na dodanu vrijednost je oblik poreza na promet, čije je realiziranje raspoređeno u parcijalna plaćanja koja se obračunavaju na temelju dodane vrijednosti u svakoj fazi procesa proizvodnje i distribucije. Porezom na dodanu vrijednost opterećena je svaka faza prometnog ciklusa, ali se oporezuje samo dodana vrijednost u svakoj fazi prometa, a to se čini tako da u poreznu osnovicu ne ulazi porez koji tereti nabava roba i usluga, već se PDV plaća na onu vrijednost koja je dodana u oporezovanoj fazi. Prema načelu odredišta sva dobra i usluge oporezuju se na mjestu trošenja, odnosno bez obzira gdje su proizvedena. Oporezuje se uvoz, a ne oporezuje se izvoz. Kada se oporezuje dodana vrijednost prema načelu odredišta znači da se porez na dodanu vrijednost plaća tamo gdje se dobro troši. Tako proizvodi koji se izvoze i napuštaju zemlju, oslobođeni su poreza na dodanu vrijednost, ali se oporezuju u zemlji u kojoj se troše. Na ovaj način uvezni i domaći proizvodi ravnopravno konkuriraju na domaćem tržištu.

Ključne riječi: načelo odredišta, porez na dodanu vrijednost, uvoz, izvoz.

SUMMARY

Deliveries of goods and services in the EU

Value Added tax is a form of sales tax, the realization of which is segmented into partial payments which are calculated on the basis of value added at each stage of the production and distribution process. The value added tax is subject to every stage of the transport cycle but only the added value in each stage of the turnover is taxed, and this appears to be a tax base that is not liable to the supply of goods and services, but VAT is paid to the value that is Added to the taxable stage. According to the principle of destination, all goods and services are taxable at the place of wear, i.e. no matter where they are manufactured. Imports are taxed, and exports are not taxed. When the added value of the destination principle is taxed, it means that Value Added tax is paid where it is spent well. Thus, products exported and leaving the country are exempt from value added tax, but are taxed in the country where they are spent. In this way, imports and domestic products compete on an equal footing in the domestic market.

Keywords: principle of destination, value added tax, import, export.

1. UVOD

Predmet završnog rada je isporuke dobara i usluga u EU. Porez na dodanu vrijednost porezni je oblik kojim se oporezuje vrijednost što ju je prodavatelj dodao na cijenu kupljenog tj. prodanog proizvoda, odnosno usluge. Razlika između kupovne i prodajne cijene jeste osnovica poreza na dodatnu vrijednost. PDV-om se oporezuju sve prometne faze od proizvođača do krajnjeg korisnika. Predmet oporezivanja je svaka isporuka dobara ili obavljanje usluga u tuzemstvu uz naknadu, stjecanje dobara unutar Europske unije koje u tuzemstvu kojim se u tekućoj kalendarskoj godini prelazi prag stjecanja.

Isporukom dobara omogućuje se prijenos prava raspolaganja materijalnom imovinom osobi koja tim dobrima može raspolagati kao vlasnik. Prema načelu odredišta sva dobra i usluge oporezuju se na mjestu trošenja, odnosno bez obzira gdje su proizvedena. Oporezuje se uvoz, a ne oporezuje se izvoz. Kada se oporezuje dodana vrijednost prema načelu odredišta znači da se porez na dodanu vrijednost plaća tamo gdje se dobro troši. Tako proizvodi koji se izvoze i napuštaju zemlju, oslobođeni su poreza na dodanu vrijednost, ali se oporezuju u zemlji u kojoj se troše. Na ovaj način uvezni i domaći proizvodi ravnopravno konkuriraju na domaćem tržištu.

Cilj završnog rada je ukratko pojasniti porez na dodanu vrijednost te detaljnije prikazati načelo odredišta i njegov utjecaj na obračun poreza na dodanu vrijednost. Cilj je prikazati uvoz dobara i izvoz dobara te na koji način se obračunava PDV.

Struktura rada se sastoji od četiri dijela. Prvi dio rada je uvod u kojem se pojašnjava predmet rada te ciljevi rada. U uvodu se prikazuje struktura rada. Drugi dio rada detaljno pojašnjava načelo odredišta te njegov utjecaj na obračun poreza na dodanu vrijednost. Treći dio rada donosi primjer obračuna PDV-a s obzirom na načelo odredišta. Na kraju rada je zaključak.

2. NAČELO ODREDIŠTA I NJEGOV UTJECAJ NA OBRAČUN PDV-A

Porez na dodanu vrijednost je porezni oblik najvažniji u najvećem broju razvijenih zemalja. Nakon njegova uvođenja u Francuskoj 1954, pokazao se iznimno uspješnim te je prihvaćen u gotovo u svima razvijenim zemljama, osim u SAD-u. S obzirom da se PDV razrezuje gotovo na ukupnu robu i usluge, osim na izvoz, svakom je sudioniku u proizvodnom lancu u interesu, uza sustav povrata pretporeza, da porez plate svi prije njega. Tako se sa sigurnošću može očekivati da to utječe na smanjenje porezne utaje i poboljšanje naplate javnih prihoda. Tzv. simetrija računa svaki zahtjev za povrat pretporeza može se provjeriti s izdanim računima dobavljača sigurno je koristan i jednostavan način nadzora što ga provode porezne vlasti.¹

PDV je vrsta poreza na potrošnju, pa kretanje osobne potrošnje kao najvažnije komponente BDP-a, u Hrvatskoj najviše određuje prihode od PDV-a. Provedena istraživanja pokazuju kako je Hrvatska po učinkovitosti naplate PDV-a, u usporedbi sa članicama EU-a, bila pri samome vrhu.² U cijelom razdoblju gospodarske krize u Hrvatskoj potrošnja kućanstava bila ispod razine iz 2008, što je utjecalo i na smanjenje prihoda od PDV-a. Spomenuta visoka učinkovitost u naplati PDV-a postupno se smanjuje posljednjih godina, na što vjerojatno utječu prečeste promjene toga poreznog oblika.³

2.1. Obavljanje usluga u tuzemstvu

Bitno obilježje oporezive transakcije je međusobna uzročna veza između transakcije i naknade. Za prosudbu o postojanju ovog obilježja mjerodavan je gospodarski interes sudionika, neovisno o tome kako su sami sudionici određeni posao nazvali. Uslugama se u smislu Zakona smatraju sve transakcije uz naknadu koje ne predstavljaju isporuku dobara. Uslugama se osobito smatraju i usluge prepuštanja na uporabu i korištenje dobara (najam ili zakup), davanje, prijenos i osiguravanje prava na patente, pronalazačka prava, prava industrijskog vlasništva i slična prava.

¹ Bejaković, P. *Promjene poreza na dodanu vrijednost u Hrvatskoj u novom tisućljeću*, Porezni vjesnik 9/2016.153-162.

² Sopek, P. (2012) *Porezni izdaci i efikasnost poreza na dodanu vrijednost Hrvatske*. U Bratić, V.; Fabris, M. (ur.). *Skrivena javna potrošnja: sadašnjost i budućnost poreznih izdataka*. Institut za javne financije, str. 131.-150.

³ Deskar-Škrbić, M. i Šimović, H. (2014) *Porezna politika Milanovićeve vlade od 2012. do 2014*. Političke analize 5(20),str. 22.-32.

Trpljenje neke radnje ili stanja i suzdržavanje od neke radnje predstavljaju usluge u smislu PDV-a. Pod trpljenjem neke radnje ili stanja smatra se između ostalog i dopuštanje korištenja pokretnih i nepokretnih stvari, patenata i drugih pronalazačkih prava. Suzdržavanjem od neke radnje smatra se osobito odricanje od tržišnog natjecanja i odricanje od obavljanja djelatnosti. Obavljenim uslugama uz naknadu ne smatra se korištenje osobnih automobila za privatne potrebe za koje je izvršen odbitak 50% pretporeza. Navedeno se primjenjuje i u slučaju kada je za osobne automobile izvršen odbitak 70% pretporeza.⁴

Zakon o porezu na dodanu vrijednost donesen je u srpnju 1995. godine, ali se njegova primjena odgađala sve do 1. siječnja 1998. godine. Nakon uvođenja, sa sigurnošću se može reći da porez na dodanu vrijednost ima najvažniji udio i fiskalni učinak u prihodima državnog proračuna. Hrvatski zakon o porezu na dodanu vrijednost rađen je na temelju odredaba Šeste smjernice Europske unije i uz pomoć njemačkih poreznih stručnjaka.⁵

2.2. Isporuke dobara unutar Europske unije

Porez na dodanu vrijednost se plaća prema mjestu isporuke dobara ili obavljanja usluga. Mjestom isporuke dobara smatra se mjesto gdje se dobro nalazi u trenutku isporuke ako nije otpremljeno, a ako je otpremljeno, onda se mjestom isporuke smatra ono mjesto gdje se ono nalazilo prije isporuke. Mjestom obavljanja usluge smatra se sjedište poduzeća koje obavlja usluge ili mjesto gdje se usluge stalno obavljaju. Opće načelo o mjestu oporezivanja za usluge je da se porez na dodanu vrijednost plaća prema sjedištu osobe koja je obavila uslugu.⁶ Postoje odstupanja od ovoga općeg načela i to kod prijenosa, ustupanja i korištenja autorskih prava, patenata, licencija i zaštitnih znakova, promidžbenih usluga uključujući i usluge posredovanja, kod usluga inženjera, odvjetnika, revizora, računovođa, tumača i prevoditelja, kod usluge elektronske obrade podataka, kod ustupanja informacija, kod usluga banaka, osiguranja i reosiguranja, kod ustupanja osoblja i sl.⁷

⁴ Pravilnik o PDV-u, Narodne novine br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19., čl. 16.

⁵ Šimović, J.: (1996) Hrvatski zakon o porezu na dodanu vrijednost, grupa autora, HZRIFD Zagreb, 1996. godina. str. 87.

⁶ Jelčić, Bo., Lončarić-Horvat, O., Šimović, J., Arbutina, H., i Mijatović, N.: (2004) Hrvatski fiskalni sustav, Narodne novine, Zagreb, str. 167.

⁷ Kliment, A., i Dražić Lutilsky, I. (2005). Porez na dodanu vrijednost an temelju računa-usporedba Hrvatske sa zemljama Europske unije, Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 3(1), str. 285-302

Predmet oporezivanja je svaka isporuka dobara ili obavljanje usluga u tuzemstvu uz naknadu, stjecanje dobara unutar Europske unije koje u tuzemstvu uz naknadu obave osobe te uvoz dobara ako su ispunjeni ostali Zakonom propisani uvjeti.⁸ Porezni obveznik je, u smislu Zakona, svaka pravna i fizička osoba koja na bilo kojem mjestu samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti. Poreznim obveznikom smatra se i svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva, koja kupcu otpremi ili preveze prodavatelj, sam kupac ili druga osoba za njihov račun na područje druge države članice. Porezni obveznik je i svaka osoba koja na području Republike Hrvatske nema sjedište, poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište, a u tuzemstvu obavlja isporuke dobara ili usluga za koje postoji pravo na odbitak PDV-a, osim kada obavlja isporuke dobara ili usluga za koje PDV plaća primatelj dobara ili usluga. Na tog poreznog obveznika se primjenjuju odredbe Zakona i ovoga Pravilnika osim ako nije drugačije propisano.⁹

Ako više fizičkih osoba zajednički obavlja djelatnost, svaka fizička osoba smatra se poreznim obveznikom za dio primitaka koji joj pripada od zajedničkog obavljanja djelatnosti. Fizičke osobe koje zajednički obavljaju djelatnosti obvezne su utvrditi jednu osobu (nositelja zajedničke djelatnosti) koji je odgovoran za vođenje poslovnih knjiga, plaćanje PDV-a i drugih obveza iz područja PDV-a. Ako supoduzetnici ne imenuju nositelja zajedničke djelatnosti, imenovat će ga Porezna uprava. Supoduzetnici za porezne obveze odgovaraju solidarno.¹⁰

Porezni obveznik obavlja djelatnost samostalno, ako je obavlja za vlastiti račun i na vlastitu odgovornost. Za razgraničenje samostalnog obavljanja djelatnosti ili samostalnog rada od nesamostalnog rada bitna su njihova obilježja, a ne naziv ugovora. Samostalnost ne postoji u slučaju zaposlenika i drugih osoba koje su povezane s poslodavcem ugovorom o radu ili drugim ugovorom kojim se uređuje odnos poslodavca i posloprimca u pogledu radnih uvjeta, naknada i obveza poslodavca, a koji ima obilježja nesamostalnosti. Fizičke osobe mogu obavljati dijelom samostalnu djelatnost, a dijelom nesamostalan rad, ali za potrebe određivanja fizičke osobe kao poreznog obveznika u smislu Zakona u obzir se uzima samo

⁸ Pravilnik o PDV-u, Narodne novine br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19. čl. 2.

⁹ Ibid.

¹⁰ Ibid.

njegovo samostalno obavljanje gospodarske djelatnosti. Pravna ili fizička osoba smatra se poreznim obveznikom u smislu Zakona neovisno o tome smatra li se poreznim obveznikom i prema drugim zakonima.¹¹

Obavljanjem usluga također se smatra:¹²

1. prijenos prava,
2. suzdržavanje od neke radnje ili trpljenje neke radnje ili stanja,
3. obavljanje usluga po nalogu nadležnih državnih tijela ili u njihovo ime ili na temelju odredbi zakona.

Obavljanjem usluga uz naknadu smatra se:¹³

- a) korištenje dobara koja čine dio poslovne imovine poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili privatne potrebe njegovih zaposlenika ili općenito u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti, za koja je u cijelosti ili djelomično odbijen pretporez,
- b) obavljanje usluga bez naknade od strane poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili privatne potrebe njegovih zaposlenika ili općenito u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti.

Ako porezni obveznik djelujući u vlastito ime, ali za račun druge osobe sudjeluje u obavljanju usluga, smatra se da je sam primio i obavio te usluge. Iznimno, obavljenim uslugama uz naknadu ne smatra se korištenje osobnih automobila za privatne potrebe za koje je izvršen odbitak pretporeza prema članku 61. stavku 2. ovoga Zakona.

2.2.1. Uvjeti za oslobođenu isporuku dobara unutar EU-a

PDV-a su oslobođene:¹⁴

- a) isporuke dobara koje prodavatelj ili osoba koja stječe dobro ili druga osoba za njihov račun otpremi ili preveze iz tuzemstva u drugu državu članicu drugom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, a koji djeluju kao takvi u toj drugoj državi članici,

¹¹ Pravilnik o PDV-u Narodne novine br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19.. čl. 8.

¹² Zakon o PDV-u. Čl.8.

¹³ Pravilnik o PDV-u Narodne novine br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19.. čl. 8.

¹⁴ Ibid.

- b) isporuke novih prijevoznih sredstava koja prodavatelj, kupac ili druga osoba za njihov račun otpremi ili preveze iz tuzemstva u drugu državu članicu poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, čija stjecanja dobara unutar Europske unije nisu predmet oporezivanja PDV-om ili bilo kojoj drugoj osobi koja nije porezni obveznik,
- c) isporuke dobara koja podliježu trošarinama koja prodavatelj, kupac ili druga osoba za njihov račun otpremi ili preveze iz tuzemstva u drugu državu članicu poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, čija stjecanja dobara unutar Europske unije, osim dobara koja podliježu trošarinama, nisu predmet oporezivanja PDV-om, ako su ta dobra otpremljena ili prevezena u skladu s propisima koji uređuju trošarine,
- d) isporuke dobara koja se premještaju u drugu državu članicu, za koje bi postojalo pravo na oslobođenje da su obavljene drugom poreznom obvezniku.

Oslobođenje ne primjenjuje se na isporuku dobara koju obavi mali porezni obveznik te na isporuku dobara obavljenu poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, čija stjecanja dobara unutar Europske unije nisu predmet oporezivanja PDV-om. Oslobođenje ne primjenjuje se na isporuku dobara koja podliježu trošarinama koju obavi mali porezni obveznik. Oslobođenje ne primjenjuje se na isporuku dobara na koja se primjenjuje posebni postupak oporezivanja marže za rabljena dobra, umjetnička djela, kolekcionarske ili antikne predmete ili posebni postupak za prodaju putem javne dražbe.¹⁵

¹⁵ Pravilnik o PDV-u., Narodne novine br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19. čl. 9.

2.2.2. Isporučitelj iz RH treba biti porezni obveznik

Porezni obveznik je svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti. Samostalnost ne postoji u slučaju zaposlenika i drugih osoba koje su povezane s poslodavcem ugovorom o radu ili drugim ugovorom kojim se uređuje odnos poslodavca i posloprimca glede radnih uvjeta, naknada i obveza poslodavca, a koji ima obilježja nesamostalnosti. Poreznim obveznikom smatra se i svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva koja kupcu otpremi ili preveze prodavatelj, sam kupac ili druga osoba za njihov račun na područje druge države članice. Poreznim obveznicima ne smatraju se tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima i u slučaju kada ubiru pristojbe, naknade i druga plaćanja u vezi s obavljanjem djelatnosti ili transakcija u okviru svog djelokruga ili ovlasti. Ako bi obavljanje tih djelatnosti, kao da nisu porezni obveznici, dovelo do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja kod obavljanja takvih djelatnosti ili transakcija, ta se tijela smatraju poreznim obveznicima u vezi s tim djelatnostima ili transakcijama.¹⁶

2.2.3. Osiguranje dokaza o otpremi dobara u drugu zemlju članice EU-a

Porezni obveznik koji primjenjuje oslobođenje od PDV-a dokazuje da je dobro otpremljeno ili prevezeno u drugu državu članicu računom, otpremnicom, prijevoznom ispravom ili drugim dokumentom iz kojeg je razvidno da se odnosi na otpremu ili prijevoz dobara navedenih u računu. Ako dobra otpremi ili preveze iz tuzemstva u drugu državu članicu osoba koja stječe dobro ili druga osoba za njen račun, prodavatelj dobara uz dokumente kao dokaz da su dobra otpremljena ili prevezena u drugu državu članicu, koristi pisanu izjavu o otpremi ili prijevozu dobara u drugu državu članicu koju je potpisao preuzimatelj dobara.¹⁷

U pisanoj izjavi o otpremi ili prijevozu dobara iz stavka 2. ovoga članka moraju biti navedeni sljedeći podaci:¹⁸

- a) ime i prezime (naziv) prodavatelja,

¹⁶ Pravilnik o PDV-u Narodne novine br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19. čl. 41. st. 2.

¹⁷ Pravilnik o PDV-u, Narodne novine br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19. čl. 41.

¹⁸ Ibid.

- b) broj računa i datum izdavanja računa za isporučena dobra,
- c) ime i prezime (naziv) i PDV identifikacijski broj kupca,
- d) registarske oznake prijevoznog sredstva kojim su dobra otpremljena ili prevezena,
- e) mjesto odredišta u drugoj državi članici.

2.2. Oslobodjenje za isporuku određenih skupina dobara

PDV-a je oslobođen:¹⁹

1. konačni uvoz dobara čija bi isporuka koju obavi porezni obveznik u svim slučajevima bila oslobođena plaćanja PDV-a na području Republike Hrvatske,
2. uvoz dobara nekomercijalne naravi u osobnoj prtljazi putnika,
3. uvoz osobne imovine koju pri preseljenju u Republiku Hrvatsku uvoze fizičke osobe koje su prethodno izvan Europske unije boravile neprekidno najmanje 12 mjeseci. Oslobođenje se ne odnosi na alkohol i alkoholna pića i prerađevine, komercijalna prijevozna sredstva i dobra koja se koriste za obavljanje djelatnosti ili zanimanja,
4. uvoz dobara koja pripadaju osobama koje su prethodno izvan Europske unije boravile neprekidno najmanje 12 mjeseci, a preseljavaju u Republiku Hrvatsku radi sklapanja braka. Oslobođenje se ne odnosi na alkohol i alkoholna pića i duhanske prerađevine,
5. uvoz osobne imovine koje su hrvatski i strani državljani s uobičajenim boravištem u Republici Hrvatskoj naslijedili izvan Europske unije. Oslobođenje se ne odnosi na alkohol i alkoholna pića, duhanske prerađevine, komercijalna prijevozna sredstva, predmete koji se koriste za obavljanje djelatnosti ili zanimanja, zalihe sirovina i gotove proizvode ili poluproizvode te stoku i zalihe poljoprivrednih proizvoda čije količine premašuju uobičajene obiteljske potrebe,
6. uvoz opreme koju za vlastite potrebe i potrebe školovanja unose učenici i studenti koji u Republiku Hrvatsku dolaze zbog školovanja,
7. uvoz dobara nekomercijalne naravi sadržanih u malim pošiljkama. Oslobođenje se ne odnosi na alkohol i alkoholna pića, duhanske prerađevine, čaj, parfeme i toaletne vode,
8. uvoz dobara poslovne imovine koju radi nastavka obustavljene gospodarske djelatnosti i prijenosa djelatnosti uvozi porezni obveznik u Republiku Hrvatsku.

¹⁹ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl. 44.

Oslobođenje se ne odnosi na prijevozna sredstva, isporuke za ljudsku potrošnju ili prehranu životinja, gorivo, zalihe sirovina, gotove proizvode ili poluproizvode te stoku u vlasništvu trgovaca,

9. uvoz plodova poljodjelstva, ratarstva, stočarstva, šumarstva, ribolova i ribogojstva te pčelarstva dobivenih na posjedima poljoprivrednih proizvođača u pograničnom području Republike Hrvatske koje graniči s područjem koje nije područje Europske unije, zatim sjemena, gnojiva i proizvoda za tretiranje tla i uroda s tih posjeda te uvoz priploda i drugih proizvoda koji se dobiju od stoke koja se drži na tim posjedima
10. uvoz terapijskih tvari ljudskog podrijetla i reagensa za određivanje krvne grupe i tipizaciju tkiva koji se upotrebljavaju za nekomercijalne medicinske ili znanstvene svrhe, laboratorijskih životinja posebno uzgojenih i poslanih bez naknade za potrebe znanstvenih istraživanja, bioloških ili kemijskih tvari namijenjenih javnim ili privatnim ustanovama koje se uglavnom bave obrazovanjem ili znanstvenim istraživanjem te uvoz farmaceutskih proizvoda za ljudsku i životinjsku medicinsku uporabu na sportskim priredbama,
11. uvoz dobara posebno izrađenih i prilagođenih za obrazovanje, zapošljavanje ili socijalnu rehabilitaciju slijepih ili drugih fizički ili mentalno hendikepiranih osoba, kada ih uvoze ustanove ili pravne osobe registrirane za obrazovanje ili pružanje pomoći takvim osobama, a dobivena su bez plaćanja naknade i bez komercijalne namjere darovatelja,
12. uvoz besplatno dobivenih dobara za zadovoljavanje osnovnih ljudskih potreba, koja radi besplatne podjele potrebitim osobama uvoze državne i druge humanitarne i dobrotvorne pravne osobe i ustanove te radi prikupljanja sredstava u korist potrebitih osoba na povremenim dobrotvornim priredbama. Plaćanja PDV-a oslobođen je i uvoz opreme koju pošiljatelj izvan Europske unije besplatno šalje navedenim organizacijama i ustanovama u svrhu zadovoljavanja njihovih operativnih potreba i ostvarivanja njihovih humanitarnih ciljeva. Oslobođenje se ne odnosi na alkohol i alkoholna pića, duhanske prerađevine, kavu i čaj te na motorna vozila, osim vozila hitne medicinske pomoći,
13. uvoz odličja i priznanja dobivenih u okviru međunarodnih događaja te darova primljenih u okviru međunarodnih odnosa, osim alkohola i alkoholnih pića te duhanske prerađevine, kao i dobara koja koriste čelnici država ili njihovi predstavnici pri službenim posjetima,

14. uvoz uzoraka dobara zanemarive vrijednosti koji služe za naručivanje istovrsnih dobara i koji su neupotrebljivi za bilo koje druge svrhe,
15. uvoz tiskanog promidžbenog materijala kao što su katalogi, cjenici, upute za uporabu i prospekti koje šalju osobe sa sjedištem izvan Europske unije,
16. uvoz dobara koja se koriste ili troše na sajmovima i sličnim priredbama. Oslobođenje se ne odnosi na alkohol i alkoholna pića, duhanske prerađevine te kruta, tekuća ili plinovita goriva,
17. uvoz dobara namijenjenih ispitivanju, analiziranju ili testiranju radi utvrđivanja njihova sastava, kvalitete ili drugih tehničkih svojstava u svrhu informiranja ili industrijskog i komercijalnog istraživanja, a koja se pri tome u cijelosti iskoriste ili unište. Oslobođenje se ne primjenjuje za dobra korištena u ispitivanju, analizi ili testiranju koji kao takvi predstavljaju promidžbene aktivnosti,
18. uvoz trgovačkih znakova, patenata, modela, nacrti i prateće dokumentacije te obrazaca za priznavanje izuma, patenata, inovacija i slično, koji se dostavljaju nadležnim tijelima za zaštitu autorskih prava ili industrijskog i komercijalnog vlasništva,
19. uvoz turističkog informativnog materijala koji ne sadrži više od 25% komercijalnih oglasa, a koji se dijeli besplatno i čiji je cilj poticanje javnosti na posjet stranim zemljama,
20. uvoz raznih dokumenata, isprava, obrazaca i nositelja podataka,
21. uvoz materijala kao što su užd, slama, tkanina, papir, karton, drvo i plastika koji se koriste za slaganje tereta i zaštitu dobara tijekom transporta na području Republike Hrvatske, pod određenim uvjetima, te dobara za njegu i prehranu životinja koje se prevoze,
22. uvoz goriva i maziva sadržanog u tvornički ugrađenim spremnicima osobnih i komercijalnih motornih vozila i motocikala te specijalnim kontejnerima i goriva u prenosivim spremnicima,
23. uvoz kovčega s tijelima i urni s pepelom umrlih osoba, cvijeća, vijenaca i drugih ukrasnih predmeta za grobove te dobara koja uvoze organizacije uz ovlaštenje nadležnih tijela, a koja su namijenjena gradnji, održavanju ili ukrašavanju groblja te spomenika žrtvama rata iz treće zemlje koje su pokopane u Europskoj uniji,

24. uvoz dobara sadržanih u pošiljkama koje besplatno šalju fizičke osobe iz treće zemlje fizičkim osobama u Republici Hrvatskoj pod uvjetom da te pošiljke nisu komercijalne naravi,
25. uvoz dobara navedenih u točkama 2. do 23. ovoga stavka iz trećih područja,
26. uvoz dobara otpremljenih ili prevezenih iz trećeg područja ili iz treće zemlje na područje Republike Hrvatske, ako je ta dobra uvoznik ili osoba koja je određena kao porezni dužnik pri uvozu neposredno nakon uvoza isporučio unutar Europske unije uz primjenu oslobođenja od PDV-a iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona,
27. ponovni uvoz dobara koji obavi osoba koja ih je izvezla, u stanju u kojem su bila izvezena, ako su ta dobra oslobođena plaćanja carine,
28. uvoz dobara na temelju diplomatskih i konzularnih sporazuma, ako su oslobođena od plaćanja carine,
29. uvoz dobara koji obavi Europska unija, Europska zajednica za atomsku energiju, Europska središnja banka ili Europska investicijska banka ili organizacije koje je osnovala Europska unija, a na koje se primjenjuju prava i oslobođenja Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije, i to u okvirima i pod uvjetima, koja su utvrđena u tom Protokolu i Sporazumom između Republike Hrvatske i Europske unije o provedbi Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije u Republici Hrvatskoj ili u sporazumima o sjedištu tih organizacija, ako to ne dovodi do narušavanja načela tržišnog natjecanja,
30. uvoz dobara koji obave međunarodna tijela koja nisu navedena u točki 29. ovoga stavka i koja kao takva priznaje Republika Hrvatska ili uvoz koji obave članovi tih tijela, u okvirima i pod uvjetima propisanim međunarodnim sporazumima o osnivanju takvih tijela ili sporazumima o njihovom sjedištu,
31. uvoz dobara koji obave oružane snage drugih država koje su članice Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (NATO) za potrebe tih snaga ili pratećeg civilnog osoblja, kao i za opskrbu njihovih menzi ili kantina, ako te snage sudjeluju u zajedničkim obrambenim aktivnostima,
32. uvoz neprerađenog ili prerađenog ulova, ali još neisporučenog, kojega poduzetnici koji se bave morskim ribolovom dovoze u luke,
33. uvoz zlata koji obavi Hrvatska narodna banka,
34. uvoz plina preko sustava za prirodni plin ili bilo koje mreže priključene na takav sustav ili plina koji se puni iz nekog plovila za prijevoz plina u sustav za prirodni plin

ili u neku mrežu proizvodnih plinovoda, uvoz električne energije, grijanja ili hlađenja preko sustava za grijanje ili hlađenje,

35. usluge koje se odnose na uvoz dobara, ako je vrijednost takvih usluga uključena u poreznu osnovicu u skladu s odredbom članka 35. ovoga Zakona,
36. privremeni uvoz dobara pod uvjetima propisanim carinskim propisima,
37. usluge koje se neposredno odnose na uvoz dobara za koje je Carinska uprava odobrila privremeni uvoz u tuzemstvo i ako je primatelj usluga naručitelj iz inozemstva. Navedeno se ne primjenjuje na usluge u vezi s prijevoznim sredstvima, paletama i kontejnerima,
38. prijevozne i sve druge otpremne usluge u vezi s dobrima u provozu kroz carinsko područje Europske unije.

Oslobođenje od PDV-a primjenjuje se u slučajevima, kada nakon uvoza dobara slijedi isporuka dobara, koja je oslobođena od plaćanja PDV-a, samo ako je uvoznik u trenutku uvoza Carinskoj upravi pružio najmanje sljedeće podatke:²⁰

- a) svoj PDV identifikacijski broj izdan u Republici Hrvatskoj ili PDV identifikacijski broj svoga poreznog zastupnika, koji jamči za plaćanje PDV-a, izdan u Republici Hrvatskoj,
- b) PDV identifikacijski broj stjecatelja, izdan u drugoj državi članici, kojemu se isporučuju dobra ili vlastiti PDV identifikacijski broj izdan u državi u kojoj završava prijevoz ili otprema dobara, ako se dobra premještaju,
- c) dokaz iz kojeg je vidljivo da su uvezena dobra namijenjena za prijevoz ili otpremu iz Republike Hrvatske u neku drugu državu članicu.

Tuzemni porezni obveznik koji zastupa inozemnog poreznog obveznika u obavljanju postupka obvezan je najkasnije do 20-og dana u mjesecu koji slijedi po završetku razdoblja oporezivanja podnijeti prijavu u kojoj iskazuje podatke o zastupanom poreznom obvezniku. Ministar financija pravilnikom propisuje provedbu ovoga članka u vezi oslobođenja od PDV-a pri uvozu te izgled prijave.

²⁰ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13, čl. 45.

2.3. Oslobodjenja pri izvozu

Plaćanja PDV-a oslobođene su sljedeće transakcije:²¹

1. isporuke dobara koja iz Republike Hrvatske otpremi ili preveze isporučitelj ili neka druga osoba za njegov račun izvan Europske unije,
2. isporuke dobara, osim isporuke goriva i dobara za opremanje i opskrbu bilo kojeg prijevoznog sredstva koje se koristi u privatne svrhe, koja iz Republike Hrvatske otpremi ili preveze izvan Europske unije sam kupac koji nema sjedište u Republici Hrvatskoj ili neka druga osoba za njegov račun,
3. isporuke dobara ovlaštenim tijelima koja ih izvoze iz Europske unije, u okviru njihovih humanitarnih, dobrotvornih ili obrazovnih djelatnosti koje obavljaju izvan Europske unije,
4. obavljene usluge, uključujući prijevozne i pripadajuće pomoćne usluge, osim usluga koje su oslobođene PDV-a, ako su one izravno povezane s izvozom ili uvozom dobara.

Ako se isporuka dobara odnosi na dobra koja u osobnoj prtljazi iznose putnici, oslobođenje se primjenjuje isključivo uz sljedeće uvjete:²²

- a) da putnik nema prebivalište ni uobičajeno boravište na području Europske unije,
- b) da je ukupna vrijednost isporuke veća od 740,00 kuna uključujući PDV,
- c) da su dobra prevezena izvan Europske unije prije isteka roka od tri mjeseca nakon mjeseca u kojem je obavljena isporuka i
- d) da postoji dokaz o izvozu, odnosno račun i obrazac koji je potvrdila carinarnica na čijem području su dobra iznesena iz Europske unije.

Prebivalištem ili uobičajenim boravištem smatra se mjesto upisano u putovnicu, osobnu iskaznicu ili drugi dokument koji Republika Hrvatska priznaje kao identifikacijsku ispravu. Za isporuke isporučitelj dobara ostvaruje oslobođenje od PDV-a kada primi dokaz o izvozu, a već obavljeno oporezivanje izvezenih dobara porezni obveznik može ispraviti u razdoblju oporezivanja u kojem je zaprimljen dokaz o izvozu. Oslobođenje od PDV-a ne primjenjuje se na naftne derivate. Oslobođenje od PDV-a ostvaruje se putem zahtjeva za povrat PDV-a.

²¹ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl. 45.

²² Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl. 45

2.4. Stjecanje dobara unutar Europske unije

Predmet oporezivanja PDV-om je:²³

1. isporuka dobara u tuzemstvu uz naknadu koju obavi porezni obveznik koji djeluje kao takav,
2. stjecanje dobara unutar Europske unije koje u tuzemstvu obavi uz naknadu:²⁴
 - porezni obveznik koji djeluje kao takav ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, ako je prodavatelj (isporučitelj) porezni obveznik koji djeluje kao takav u drugoj državi članici i koji u skladu s propisima te države članice nije oslobođen obračunavanja PDV-a kao mali porezni obveznik,
 - u slučaju novih prijevoznih sredstava, porezni obveznik ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, čija ostala stjecanja nisu predmet oporezivanja PDV-om ili bilo koja druga osoba koja nije porezni obveznik,
 - u slučaju proizvoda koji podliježu trošarinama, ako se trošarina na stjecanje unutar Europske unije obračunava u tuzemstvu u skladu sa propisima koji uređuju trošarine, porezni obveznik ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, čija ostala stjecanja nisu predmet oporezivanja PDV-om,
3. obavljanje usluga u tuzemstvu uz naknadu koje obavi porezni obveznik koji djeluje kao takav,
4. uvoz dobara.

Prijevoznim sredstvima, ako su namijenjena za prijevoz osoba ili dobara, smatraju se:²⁵

- a. kopnena motorna vozila radnog obujma motora iznad 48 cm³ ili snage motora iznad 7,2 kW,
- b. plovila duža od 7,5 m, osim plovila koja se koriste za plovidbu na otvorenom moru i za prijevoz putnika uz naknadu, te plovila koja se koriste u komercijalne ili industrijske svrhe, za ribarenje ili za spašavanje odnosno pružanje pomoći na moru ili za ribarenje uz obalu i
- c. zrakoplovi čija je težina pri polijetanju veća od 1.550 kg, osim zrakoplova koje koriste zrakoplovne tvrtke koje prometuju uz naknadu uglavnom na međunarodnim linijama.

²³ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13 čl. 9.

²⁴ Ibid.

²⁵ Zkon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl. 10.

Novim prijevoznim sredstvima smatraju se prijevozna koja ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:²⁶

1. plovila i zrakoplovi su isporučeni unutar tri mjeseca od datuma prve uporabe, a za kopnena motorna vozila ovo razdoblje iznosi šest mjeseci,
2. nisu prešla više od 6.000 km u slučaju kopnenih motornih vozila, nisu plovila više od 100 sati u slučaju plovila ili nisu letjela više od 40 sati u slučaju zrakoplova.

Dobrima koja podliježu trošarinama smatraju se alkohol i alkoholna pića, duhanske preradevine i energenti prema propisima koji uređuju trošarine, osim plina koji se isporučuje putem sustava za prirodni plin koji se nalazi na području Europske unije ili bilo koje mreže koja je priključena na takav sustav. Obavljanje usluga je svaka transakcija koja se ne smatra isporukom dobara. Stjecanje dobara unutar Europske unije je stjecanje prava raspolaganja pokretnom materijalnom imovinom u svojstvu vlasnika, koju prodavatelj ili stjecatelj dobara ili druga osoba za njihov račun otpremi ili preveze stjecatelju tih dobara u državu članicu koja nije država članica u kojoj je započela otprema ili prijevoz tih dobara.

Ako je uvoznik dobara pravna osoba koja nije porezni obveznik i obavi stjecanje dobara unutar Europske unije u drugoj državi članici, ima pravo na povrat PDV-a kojeg je platio u vezi s uvozom dobara u tuzemstvo, ako dokaže da je PDV bio obračunan na stjecanje dobara unutar Europske unije u državi članici u kojoj je završila otprema ili prijevoz tih dobara. Stjecanjem dobara unutar Europske unije uz naknadu smatra se kada oružane snage države članice Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (NATO) koriste za svoje potrebe ili potrebe pratećeg civilnog osoblja dobra koja nisu nabavljena u skladu s općim pravilima oporezivanja u tuzemstvu, ako pri uvozu tih dobara ne ispunjavaju uvjete za oslobođenje.

Stjecanjem dobara unutar Europske unije uz naknadu smatra se korištenje dobara koja je porezni obveznik za potrebe svog poslovanja ili druga osoba za njegov račun otpremila ili prevezla u tuzemstvo iz druge države članice u kojoj su ta dobra proizvedena, izvađena, obrađena, kupljena ili stečena u smislu članka 4. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona ili u koju ih je porezni obveznik uvezao za potrebe svog poslovanja.²⁷ Oporezivi događaj nastaje u trenutku stjecanja dobara unutar Europske unije. Smatra se da je stjecanje dobara unutar Europske unije obavljeno kada se isporuka sličnih dobara smatra obavljenom u tuzemstvu.

²⁶ Ibid.

²⁷ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl. 9.

Obveza obračuna PDV-a kod stjecanja dobara unutar Europske unije nastaje u trenutku izdavanja računa ili istekom roka ako račun do tada nije izdan. Pravo na odbitak PDV-a (pretporeza) nastaje u trenutku kada nastaje obveza obračuna PDV-a koji se može odbiti.

2.5. Mali porezni obveznici kao stjecatelji dobara iz EU-a

Pri stjecanju dobara unutar EU-a koje je redovni porezni obveznik stekao za potrebe svog poslovanja treba obračunati PDV. Osnovica je naknada za isporuku dobra (kao i osnovica u tuzemnom prometu) a obveza PDV-a iskazuje u poreznoj prijavi bez novčanog tijeka, odnosno plaćanja obveze.²⁸ Zakon se primjenjuje ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:²⁹

- a. ukupna vrijednost stjecanja dobara unutar Europske unije tijekom tekuće kalendarske godine nije veća od 77.000,00 kuna (prag stjecanja) i
- b. ukupna vrijednost stjecanja dobara unutar Europske unije u prethodnoj kalendarskoj godini nije prešla prag stjecanja iz točke a) ovoga stavka.

Prag stjecanja sastoji se od ukupne vrijednosti stjecanja dobara unutar Europske unije, bez PDV-a koji treba platiti ili koji je plaćen u državi članici u kojoj je započela otprema ili prijevoz tih dobara. Stjecatelj koji ne želi da se na njega primjenjuje prag stjecanja mora nadležnoj ispostavi Porezne uprave prije stjecanja dobara za koje ne želi primjenjivati prag stjecanja podnijeti pisanu izjavu da odustaje od propisanog praga i time se obvezuje na rok od dvije kalendarske godine. Izjava se istekom propisanog roka može opozvati u pisanom obliku.

Brojne zemlje postavljaju pitanje postoji li prag za registraciju u sustav PDV-a, ali mnoge tvrtke s prometom ispod praga često se odluče registrirati, jer inače ne mogu ostvariti povrat plaćena poreza na vlastite ulazne proizvodne čimbenike. Pritom bi, naravno, trebalo imati na umu troškove ispunjavanja porezne obveze (*compliance costs*), poglavito u vezi s vođenjem poslovnih knjiga, što jamačno nisu zanemarivi, osobito za male tvrtke. Registracija velikog broja malih tvrtki s razmjerno malenim opsegom poslovanja i manjima poreznim prihodima znači usto povećanje administrativnih troškova za državu, pa porezne vlasti o tome trebaju voditi računa pri određivanju praga za ulazak u sustav PDV-a. Postizanje najpovoljnijega odnosa porezne izdašnosti i jednostavnosti poreznog sustava vrlo je zahtjevna zadaća, napose zato što spomenuti prag za ulazak lako stvara nova iskrivljenja. Ako su malene tvrtke izuzete

²⁸ Markota, L.J. i sur. (2015) Porez na dodanu vrijednost, RRIF, Zagreb., str. 101.

²⁹ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl. 5.

iz sustava PDV-a, to im može omogućiti nezasluženu konkurentsku prednost i demotivirati rast, jer će bez povećavanja postojećih prednosti inače izgubiti. Te je troškove i koristi uglavnom teško izraziti brojačno, s obzirom na izgubljene javne prihode, postoje čvrsti razlozi kako bi taj prag trebalo odrediti razmjerno visoko.³⁰

2.6. Porezni položaj premještanja dobara

Isporuka dobara je prijenos prava raspolaganja materijalnom imovinom u svojstvu vlasnika. Materijalnom imovinom smatra se isporuka električne energije, plina, grijanja, hlađenja i slično. Isporukom dobara također se smatra:³¹

- a. prijenos vlasništva nad imovinom uz nadoknadu po nalogu nadležnih državnih tijela ili u njihovo ime ili na temelju odredbi zakona,
- b. stvarna predaja dobara na raspolaganje prema ugovoru o najmu dobara, odnosno o leasingu na određeno vrijeme ili o prodaji dobara uz odgodu plaćanja, koji određuje da se vlasništvo nad tim dobrima stječe najkasnije nakon plaćanja zadnjeg obroka,
- c. prijenos dobara na temelju ugovora prema kojem se plaća provizija za kupnju ili prodaju.

Isporukom dobara uz naknadu smatra se korištenje dobara koja čine dio poslovne imovine poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili za privatne potrebe njegovih zaposlenika, ako raspoložu njima bez naknade ili ih općenito koriste u druge svrhe osim za potrebe obavljanja djelatnosti poreznog obveznika, a za ta je dobra ili njihove dijelove u cijelosti ili djelomično odbijen pretporez. Isporukom dobara uz naknadu ne smatra se besplatno davanje uzoraka u razumnim količinama kupcima ili budućim kupcima i davanje poklona male vrijednosti koje obavi porezni obveznik u okviru obavljanja gospodarske djelatnosti, uz uvjet da se daju povremeno i ne istim osobama. Poklonima male vrijednosti smatraju se pokloni čija vrijednost nije veća od 160,00 kuna.

Isporukom dobara uz naknadu smatra se premještanje dobara koja su dio poslovne imovine poreznog obveznika koja je za potrebe svojeg poslovanja otpremio ili prevezao sam porezni obveznik ili druga osoba za njegov račun u drugu državu članicu. Premještanjem dobara

³⁰ Bejaković, P. (2016) Promjene poreza na dodanu vrijednost u Hrvatskoj u novom tisućljeću, Porezni vjesnik 9, str. 153-162.

³¹ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13.

unutar Europske unije ne smatra se otprema ili prijevoz dobara u svrhu bilo kojeg od navedenih slučajeva:³²

- a) za isporuku tih dobara koju obavi porezni obveznik na području države članice u kojoj završava otprema ili prijevoz u skladu s uvjetima,
- b) za isporuku tih dobara koju obavi porezni obveznik na brodu, u zrakoplovu ili vlaku,
- c) za isporuku tih dobara koja je oslobođena plaćanja PDV-a
- d) za obavljanje usluge procjene vrijednosti dobara ili rada na tim dobrima poreznom obvezniku u državi članici u kojoj otprema ili prijevoz dobara završavaju, pod uvjetom da se dobra nakon obavljanja usluge procjene ili rada na njima vrate istom poreznom obvezniku u tuzemstvo,
- e) za privremeno korištenje dobara u svrhu obavljanja usluga u drugoj državi članici u kojoj završava prijevoz ili otprema tih dobara, kada te usluge obavlja porezni obveznik koji ima sjedište u tuzemstvu,
- f) za privremeno korištenje dobara u razdoblju koje nije dulje od 24 mjeseca, unutar područja druge države članice u kojoj bi uvoz istih dobara s područja treće zemlje, s ciljem njihovog privremenog korištenja, bio obuhvaćen postupkom privremenog uvoza s potpunim oslobođenjem od plaćanja uvoznih carina,
- g) za isporuku plina putem sustava za prirodni plin koji se nalazi na području Europske unije ili bilo koje mreže priključene na takav sustav, za isporuku električne energije, grijanja ili hlađenja preko mreže za grijanje ili hlađenje, pod uvjetima iz članka 15. ovoga Zakona,
- h) za isporuku tih dobara koju obavi porezni obveznik, u svrhu njihovog sastavljanja ili postavljanja koje obavi isporučitelj ili druga osoba za njegov račun, u državu članicu u kojoj završava otprema ili prijevoz.

Ako neki od navedenih uvjeta više nije ispunjen, smatra se da su dobra premještena u drugu državu članicu. U tom slučaju smatra se da su dobra premještena u trenutku kada taj uvjet više nije ispunjen. Isporukom dobara uz naknadu smatra se ako porezni obveznik ili njegov sljednik zadrži dobra nakon prestanka obavljanja gospodarske djelatnosti, a pri nabavi tih dobara PDV je u cijelosti ili djelomično odbijen. Kod prijenosa uz naknadu ili bez naknade, ili u obliku uloga u društvo, ukupne imovine ili njezinog dijela koji čini gospodarsku cjelinu na drugog poreznog obveznika (primatelja) smatra se da nije došlo do isporuke, a taj porezni obveznik smatra se pravnim sljednikom prenositelja. Ako primatelj koristi preuzetu imovinu u

³² Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl. 7.

druge svrhe osim za one za koje ima pravo na odbitak pretporeza obvezan je obračunati i platiti PDV sukladno odredbama ovoga Zakona.

2.7. Stjecanje dobara unutar EU-a koja nisu predmet oporezivanja PDV-om

Sljedeće nije predmet oporezivanja PDV-om:³³

- a) stjecanje dobara unutar Europske unije koje obavi porezni obveznik ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, ako bi isporuka takvih dobara u tuzemstvu bila oslobođena,
- b) stjecanje dobara unutar Europske unije, osim dobara, te osim novih prijevoznih sredstva ili dobara koja podliježu trošarinama, koje obavi porezni obveznik koji isključivo obavlja isporuke dobara ili usluga za koje nije dopušten odbitak PDV-a (pretporeza) ili pravna osoba koja nije porezni obveznik,
- c) stjecanje unutar Europske unije rabljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta ili antikviteta ako je prodavatelj preprodavatelj koji djeluje kao takav, a PDV na ta dobra obračunat je u državi članici u kojoj je započela njihova otprema ili prijevoz u skladu s posebnim postupkom oporezivanja marže,
- d) stjecanje unutar Europske unije rabljenih dobara, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta ili antikviteta ako je prodavatelj organizator prodaje putem javne dražbe koji djeluje kao takav, a PDV na ta dobra obračunat je u državi članici u kojoj je započela njihova otprema ili prijevoz u skladu s posebnim postupkom za prodaju putem javne dražbe.

Primjenjuje se ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:³⁴

1. ukupna vrijednost stjecanja dobara unutar Europske unije tijekom tekuće kalendarske godine nije veća od 77.000,00 kuna (prag stjecanja)
2. ukupna vrijednost stjecanja dobara unutar Europske unije u prethodnoj kalendarskoj godini nije prešla prag stjecanja iz točke a) ovoga stavka.

Prag stjecanja sastoji se od ukupne vrijednosti stjecanja dobara unutar Europske unije, bez PDV-a koji treba platiti ili koji je plaćen u državi članici u kojoj je započela otprema ili

³³ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl- 42.

³⁴ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl- 42.

prijevoz tih dobara. Stjecatelj koji ne želi da se na njega primjenjuje prag stjecanja mora nadležnoj ispostaviti Porezne uprave prije stjecanja dobara za koje ne želi primjenjivati prag stjecanja podnijeti pisanu izjavu da odustaje od propisanog praga i time se obvezuje na rok od dvije kalendarske godine. Izjava se istekom propisanog roka može opozvati u pisanom obliku.

PDV-a je oslobođeno stjecanje dobara unutar Europske unije:³⁵

- a) ako bi isporuka tih dobara koju obavi porezni obveznik u tuzemstvu bila u svakom slučaju oslobođena plaćanja PDV-a,
- b) ako bi uvoz tih dobara bio u svakom slučaju oslobođen plaćanja PDV-a,
- c) za koje bi stjecatelj u svakom slučaju imao pravo na povrat cjelokupnog iznosa PDV-a koji je obvezano platiti.³⁶

2.8. Uvoz dobara u Europsku uniju i RH s motrišta PDV-a

2.8.1. Uvoz dobara

Uvozom dobara smatra se svaki unos dobara u Europsku uniju koja nisu u slobodnom prometu na području Europske unije, u skladu s carinskim propisima. Osim uvoza dobara, uvozom dobara smatra se i unos dobara koja su u slobodnom prometu na području Europske unije, a potječu s trećih područja koja su dio carinskog područja Europske unije u skladu s carinskim propisima.³⁷

2.8.2. Mjesto uvoza dobara

Mjesto uvoza dobara je država članica na čijem se području dobra nalaze pri unosu u Europsku uniju. Ako su pri unosu u Europsku uniju dobra koja se ne nalaze u slobodnom prometu stavljena u jedan od postupaka, postupak privremenog uvoza s potpunim oslobođenjem od plaćanja carine ili postupcima provoza strane robe u skladu s carinskim propisima, mjesto uvoza takvih dobara je država članica na čijem se području za ta dobra prestanu primjenjivati navedeni postupci. Ako se pri unosu u Europsku uniju dobra koja se nalaze u slobodnom prometu stave u jedan od postupaka, mjesto uvoza dobara je država članica na čijem se području za ta dobra prestanu primjenjivati ti postupci.³⁸

³⁵ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13, 143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl- 42.

³⁶ Ibid.

³⁷ Zakon o PDV-u čl- 30.

³⁸ Zakon o PDV-u čl. 31.

2.8.3. Porezna osnovica pri uvozu dobara u Europsku uniju

Oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a pri uvozu dobara nastaje u trenutku uvoza dobara. Ako se pri unosu dobara u Europsku uniju primjenjuje jedan od postupaka ili postupak privremenog uvoza s potpunim oslobođenjem od carine ili postupak provoza strane robe, u skladu s carinskim propisima, oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaje kada dobra prestanu biti predmetom tih postupaka. Ako uvezena dobra podliježu carini, poljoprivrednim pristojbama ili pristojbama s jednakim učinkom koje su utvrđene u skladu sa zajedničkom politikom Europske unije, oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaje kada se ispune uvjeti za obračun i naplatu tih davanja.

Ako uvezena dobra ne podliježu davanjima navedenima u stavku 3. ovoga članka, oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaje u trenutku kada bi prema carinskim propisima nastala obveza obračuna carine, da je propisana.³⁹

Porezna osnovica kod stjecanja dobara unutar Europske unije utvrđuje se temeljem istih elemenata koji se koriste za određivanje porezne osnovice za isporuke istih dobara u tuzemstvu. U slučaju stjecanja dobara, porezna osnovica je nabavna cijena tih ili sličnih dobara ili, ako je ta cijena nepoznata, visina troškova utvrđenih u trenutku isporuke. U poreznu osnovicu, uključuju se i trošarine što ih je stjecatelj dobara koja podliježu trošarinama unutar Europske unije obvezan platiti ili je platio.

Ako nakon stjecanja dobara unutar Europske unije stjecatelj dobara ostvari povrat trošarine plaćene u državi članici u kojoj je započela otprema ili prijevoz tih dobara, porezna osnovica kod stjecanja dobara odgovarajuće će se umanjiti.

Poreznu osnovicu pri uvozu dobara čini carinska vrijednost utvrđena prema carinskim propisima. Ako nisu uključeni u carinsku vrijednost, u poreznu osnovicu pri uvozu bit će uključeni:⁴⁰

- a) porezi, carine, pristojbe i slična davanja koja se plaćaju izvan države članice uvoznice te davanja koja se plaćaju pri uvozu, osim PDV-a,

³⁹ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl. 32.

⁴⁰ Zakon o PDV-u čl. 32.

- b) sporedni troškovi kao što su provizije, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja, nastali do prvog mjesta odredišta unutar područja države članice uvoznice, kao i oni koji nastanu pri prijevozu do drugog mjesta odredišta unutar Europske unije, ako je to drugo mjesto poznato u vrijeme nastanka oporezivog događaja.

Prvo mjesto odredišta je mjesto navedeno na tovarnom listu ili bilo kojoj drugoj prijevoznoj ispravi na temelju koje se dobra uvoze. Ako takvo mjesto u ispravi nije navedeno, prvim mjestom odredišta smatra se mjesto prvog pretovara dobara u državi članici uvoznici. Ako se neka dobra privremeno izvezu iz Europske unije te se ponovo uvezu nakon što su izvan Europske unije popravljena, obrađena ili prilagođena, doradena ili prerađena tada se porezna osnovica, utvrđuje prema naknadi zaračunanoj za te usluge. Ako takva naknada nije zaračunana, tada se porezna osnovica utvrđuje prema vrijednosti naknade zaračunane za popravak, obradu, prilagodbu, doradu ili preradu u skladu s carinskim propisima. U poreznu osnovicu ne uključuju se:⁴¹

1. sniženja cijena zbog popusta za prijevremeno plaćanje,
2. popusti na cijenu i rabati odobreni i obračunani kupcu u trenutku uvoza.

⁴¹ Ibid.

2.8.5. Porezni položaj trostranih poslova s motrišta PDV-a

Ulaskom Republike Hrvatske u EU u knjiženjima poslovnih događaja poduzetnika pojavljuju se trostrani poslovi.⁴²Trostranim poslom smatra se transakcija koju tri porezna obveznika iz tri različite države članice zaključuje za ista dobra koja su prevezena ili otpremljena od prvog isporučitelja neposredno posljednjem kupcu te kada su ispunjeni uvjeti za oslobođenje. Navedeno se primjenjuje i kada je posljednji kupac pravna osoba koja nije porezni obveznik, a registrirana je za potrebe PDV-a. Stjecanje dobara unutar Europske unije obavljeno u tuzemstvu oslobođeno je PDV-a pod sljedećim uvjetima:⁴³

- a) porezni obveznik (stjecatelj) nema sjedište ili prebivalište u tuzemstvu, ali je na području Europske unije u nekoj drugoj državi članici registriran za potrebe PDV-a,
- b) stjecanje dobara obavljeno je u svrhu daljnje isporuke dobara koju obavlja porezni obveznik (stjecatelj) iz točke a) ovoga stavka u tuzemstvu,
- c) stečena dobra izravno se otpremaju ili prevoze iz druge države članice u kojoj porezni obveznik iz točke a) ovoga stavka nije registriran za potrebe PDV-a primatelju daljnje isporuke,
- d) primatelj daljnje isporuke dobara je porezni obveznik ili pravna osoba koja nije porezni obveznik, a registrirana je za potrebe PDV-a u tuzemstvu,

Ako se primjenjuje oslobođenje, tada račun mora uz podatke sadržavati i sljedeće podatke:⁴⁴

- a) poziv na odredbe članka 141. Direktive Vijeća 2006/112/EZ te napomenu prijenos porezne obveze,⁴⁵
- b) PDV identifikacijski broj pod kojim je porezni obveznik (stjecatelj) obavio stjecanje unutar Europske unije i daljnju isporuku dobara,
- c) PDV identifikacijski broj primatelja isporuke.

Kod trostranog posla primatelj oporezive isporuke dobara obavezan je platiti PDV ako su ispunjeni uvjeti. Ako se radi o trostranom poslu u smislu ovoga članka, stjecatelj koji obavlja daljnju isporuku dobara u Zbirnoj prijavi mora iskazati podatke. Ministar financija pravilnikom propisuje provedbu ovoga članka u vezi trostranog posla.

⁴² Markota, LJ. i sur. (2015) Porez na dodanu vrijednost, RRIF, Zagreb., stre. 128.

⁴³ Zakon o PDV-u Narodne novine br. 73/13, 148/13,143/14, 115/16, 106/18; 99/13, 153/13. čl. 10.

⁴⁴ Zakon o PDV-u čl. 10.

⁴⁵ Direktiva Vijeća 2006/112/EZ, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A32006L0112> (01.09.2019)

2.8.6. Premještanje dobara iz druge države članice EU-a u RH

Ako porezni obveznik premješta dobra koja čine dio njegove poslovne imovine u drugu državu članicu u svrhu smještaja tih dobara u skladištu kupca, takvo premještanje dobara smatrat će se isporukom dobara ako se takva transakcija u drugoj državi članici smatra stjecanjem dobara unutar Europske unije. Ako porezni obveznik, registriran za potrebe PDV-a u drugoj državi članici, premješta dobra koja čine dio njegove poslovne imovine u drugoj državi članici kupcu, koji je registriran za potrebe PDV-a u tuzemstvu, u svrhu smještaja dobara u skladištu kupca, takva transakcija smatra se stjecanjem dobara unutar Europske unije u trenutku kada kupac preuzme dobra sa skladišta, odnosno kada dolazi do stvarnog stjecanja dobara.

Dobra smještena u skladištu kupca su dobra koja su u vlasništvu prodavatelja i mogu biti smještena u vlastitom ili unajmljenom skladištu kupca. Ta dobra se ne smiju koristiti od trenutka kada su primljena u skladište sve do trenutka kada kupac preuzme dobra sa skladišta, odnosno kada dolazi do stvarnog stjecanja dobara. Porezni obveznik obavezan je o dobrima koja smješta u skladištu kupca osigurati u knjigovodstvu najmanje sljedeće podatke:⁴⁶

- a) naziv države članice u koju je otpremio dobra,
- b) PDV identifikacijski broj kupca, kod kojeg smješta dobra u skladištu, koji mu je izdala država članica u kojoj smješta dobra,
- c) datum otpreme dobara u drugu državu članicu,
- d) ukupnu vrijednost dobara smještenih u skladištu u kunama,
- e) opis i količinu dobara smještenih u skladištu i
- f) datum kada je kupac preuzeo dobra sa skladišta, odnosno obavljene isporuke dobara prethodno smještenih u skladište.

Kupac dobara obavezan je o dobrima koja smješta u svoje skladište osigurati u knjigovodstvu najmanje sljedeće podatke:⁴⁷

- a) naziv države članice iz koje su dobra otpremljena,
- b) PDV identifikacijski broj isporučitelja dobara kojega je izdala država članica otpreme,
- c) datum otpreme dobara iz druge države članice,

- d) datum primitka dobara u skladište,

⁴⁶ Porez na PDV, čl. 12.

⁴⁷ Ibid.

- e) ukupnu vrijednost dobara koja su smještena u skladište u kunama,
- f) opis i količinu dobara koja su smještena u skladište i
- g) datum kada je preuzeo dobra sa skladišta, odnosno obavljenog stjecanja dobara prethodno smještenih u skladište.⁴⁸

⁴⁸ Pravilnik o PDV-u Narodne novine br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19.

3. PDV PRIMJER U PRAKSI

Prikazati će se primjer stjecanja dobara poreznog obveznika u RH od poreznog obveznika iz Njemačke. Porezni obveznik Tony d.o.o. primio je račun od njemačkog poreznog obveznika za isporučeno uredsko pokućstvo. Račun dobavljača iznosi 9.470 eura. PDV nije obračunat te ga porezni obveznik Toni treba sam obračunati. Za izračun obveze PDV-a pri stjecanju dobara unutar EU-a (ako su elementi za utvrđivanje porezne osnovice utvrđeni u stranoj valuti) primjenjuje se prema čl. St. 2. Zakona o PDV-u srednji tečaj HNB-a na dan nastanka obveze obračuna PDV-a. Iskazanu obvezu PDV-a i pretporez, prema datumu izdavanja računa treba u knjigovodstvenim podacima evidentirati.

Izračun: $9.470 \times 7,50 = 71.025,00 \times 25\% = 17.756,25$ kn.

Tablica 1. Primjer stjecanje dobara poreznog obveznika u RH od poreznog obveznika iz Njemačke

Tek.br.	Opis	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Kupovna cijena robe Dobavljači iz EU (9.470 eura) Za nabavu robe iz EU-a.	650 2210	71.025,00	71.025,00
2.	Pretporez 25% Obveza za PDV 25% Za stjecanje dobara od poreznog obveznika iz Njemačke	14022 24022	17.756,25	17.756,25

Izvor: Markota, LJ. i sur. (2015) Porez na dodanu vrijednost, RRIF, Zagreb., str. 97.

Porezni obveznik iskazuje u istoj prijavi PDV-a obvezu za PDV i pravo na priznavanje pretporeza uz zadovoljenje propisanih uvjeta bez novčanog tijeka, odnosno plaćanja pa vraćanja.

Tablica 2. Izračun PDV-a za prijavu stjecanja dobara i primljenih usluga iz drugih država članica Europske unije.

Kôd države isporučitelja	PDV identifikacijski broj isporučitelja (bez kôda države)	IZNOS	srednj tečaj HNB na dan izdavanja računa	IZNOS u kunama
NL	805734958B01	50,00 €	7,420685	371,03 kn
NL	805734958B01	50,00 €	7,420685	371,03 kn
IE	9827384L	60,00 €	7,420685	445,24 kn
				- kn
				- kn
				- kn
				- kn
UKUPAN IZNOS				816,27 kn

Izvor: PDV obrazac, <https://plaviured.hr/vodici/preuzmite-pdv-pdv-s-obrazac-excelu/>, (11.09.2019)

PDV-S obrazac služi za prijavu stjecanja dobara i primljenih usluga iz drugih država članica Europske unije. Ako su u pitanju usluge agencija trećih zemalja, odnosno zemalja nečlanica EU, a koje nemaju sjedište u RH, nema potrebe ispunjavati PDV-S obrazac, ali se vrijednosti tih usluga svejedno iskazuju u PDV obrascu pod II.13. te se na njih obračunava i plaća PDV.

Naveden je primjer na slici 1. kada domaćin puni apartmane posredstvom Booking.com-a kojem plaća proviziju od 15 %. U slučaju mjesečnog prometa od 18.000,00 kn, iznajmljivaču će ostati 15.300,00 kn, a posredniku će platiti 2.700,00 kn provizije. Iznos provizije se tretira kao primljena usluga iz EU i iskazuje u prijavi PDV-a. Na taj iznos se obračunava PDV po stopi od 25 %, što iznosi 625,00 kn koje su dužni uplatiti u državni proračun do kraja tekućeg mjeseca za onaj prethodni.

OBRAZAC PDV-S

POREZNA UPRAVA PODRUČNI URED (1)	<i>Zagreb</i>
ISPOSTAVA (2)	<i>Zagreb Centar</i>

PDV identifikacijski broj (3)	HR	<i>01234567890</i>
Porezni obveznik (naziv/ime i prezime) (4)	<i>Jadranko Zagorac</i>	
Adresa (mjesto, ulica i broj) (5)	<i>10000 Zagreb Ulica trešanja bb</i>	
PDV identifikacijski broj poreznog zastupnika (6)	HR	<i>01234567890</i>

Prijava za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica Europske unije
Za mjesec kolovoz godina 2018.

(7)

Red. br. (8)	Kód države isporučitelja (9)	PDV identifikacijski broj isporučitelja (bez kóda države) (10)	Vrijednost stečenih dobara (u kunama i lipama) (11)	Vrijednost primljenih usluga (u kunama i lipama) (12)
<i>1.</i>	<i>NL</i>	<i>805734958B01</i>	<i>0,00</i>	<i>2.700,00</i>
Ukupna vrijednost			<i>0,00</i> (13)	<i>2.700,00</i> (14)

Potvrđujem istinitost navedenih podataka.	
Obračun sastavio (ime i prezime) (15)	<i>Jadranko Zagorac</i>

Potpis (16)	
Broj telefona/fax/e-mail (17)	<i>VillaZagorac@gmail.com</i>

Slika 1. PDV- S obrazac za prijavu stjecanja dobara i primljenih usluga iz drugih država članica Europske unije.

Izvor: <https://www.cimerfraj.hr/propisi-i-zakoni/kako-sami-popuniti-pdv-obrasce-i-prijaviti-porez-na-proviziju>
(11.09.2019)

4. ZAKLJUČAK

Porez na dodanu vrijednost je porezni oblik najvažniji u najvećem broju razvijenih zemalja. S obzirom da se PDV razrezuje gotovo na ukupnu robu i usluge, osim na izvoz, svakom je sudioniku u proizvodnom lancu u interesu, uza sustav povrata pretporeza, da porez plate svi prije njega. PDV je vrsta poreza na potrošnju, pa kretanje osobne potrošnje kao najvažnije komponente BDP-a, u Hrvatskoj najviše određuje prihode od PDV-a.

Bitno obilježje oporezive transakcije je međusobna uzročna veza između transakcije i naknade. Za prosudbu o postojanju ovog obilježja mjerodavan je gospodarski interes sudionika, neovisno o tome kako su sami sudionici određeni posao nazvali. Uslugama se u smislu Zakona smatraju sve transakcije uz naknadu koje ne predstavljaju isporuku dobara. Uslugama se osobito smatraju i usluge prepuštanja na uporabu i korištenje dobara (najam ili zakup), davanje, prijenos i osiguravanje prava na patente, pronalazačka prava, prava industrijskog vlasništva i slična prava.

Predmet oporezivanja je svaka isporuka dobara ili obavljanje usluga u tuzemstvu uz naknadu, stjecanje dobara unutar Europske unije koje u tuzemstvu uz naknadu obave osobe te uvoz dobara ako su ispunjeni ostali Zakonom propisani uvjeti. Porezni obveznik je, u smislu Zakona, svaka pravna i fizička osoba koja na bilo kojem mjestu samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti. Poreznim obveznikom smatra se i svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva, koja kupcu otpremi ili preveze prodavatelj, sam kupac ili druga osoba za njihov račun na područje druge države članice.

Porezni obveznik je i svaka osoba koja na području Republike Hrvatske nema sjedište, poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište, a u tuzemstvu obavlja isporuke dobara ili usluga za koje postoji pravo na odbitak PDV-a, osim kada obavlja isporuke dobara ili usluga za koje PDV plaća primatelj dobara ili usluga. Na tog poreznog obveznika se primjenjuju odredbe Zakona i Pravilnika osim ako nije drugačije propisano. Ako više fizičkih osoba zajednički obavlja djelatnost, svaka fizička osoba smatra se poreznim obveznikom za dio primitaka koji joj pripada od zajedničkog obavljanja djelatnosti.

Fizičke osobe koje zajednički obavljaju djelatnosti obvezne su utvrditi jednu osobu (nositelja zajedničke djelatnosti) koji je odgovoran za vođenje poslovnih knjiga, plaćanje PDV-a i drugih obveza iz područja PDV-a. Ako supoduzetnici ne imenuju nositelja zajedničke djelatnosti, imenovat će ga Porezna uprava. Supoduzetnici za porezne obveze odgovaraju solidarno. Fizičke osobe mogu obavljati dijelom samostalnu djelatnost, a dijelom nesamostalan rad, ali za potrebe određivanja fizičke osobe kao poreznog obveznika u smislu Zakona u obzir se uzima samo njegovo samostalno obavljanje gospodarske djelatnosti. Pravna ili fizička osoba smatra se poreznim obveznikom u smislu Zakona neovisno o tome smatra li se poreznim obveznikom i prema drugim zakonima. Prema načelu odredišta sva dobra i usluge oporezuju se na mjestu trošenja, odnosno bez obzira gdje su proizvedena. Oporezuje se uvoz, a ne oporezuje se izvoz. Kada se oporezuje dodana vrijednost prema načelu odredišta znači da se porez na dodanu vrijednost plaća tamo gdje se dobro troši. Tako proizvodi koji se izvoze i napuštaju zemlju, oslobođeni su poreza na dodanu vrijednost, ali se oporezuju u zemlji u kojoj se troše.

LITERATURA

Knjige:

1. Bratić, V.; Fabris, M. (ur.). (2012) *Skrivena javna potrošnja: sadašnjost i budućnost poreznih izdataka*. Institut za javne financije. Zagreb.
2. Jelčić, Bo., Lončarić-Horvat, O., Šimović, J., Arbutina, H., i Mijatović, N.: (2004) *Hrvatski fiskalni sustav*, Narodne novine, Zagreb.
3. Markota, L.J. i sur. (2015) *Porez na dodanu vrijednost*, RRIF, Zagreb.
4. Šimović, J.: (1996) *Hrvatski zakon o porezu na dodanu vrijednost*, grupa autora, HZRIFD Zagreb.

Članci:

1. Bejaković, P. *Promjene poreza na dodanu vrijednost u Hrvatskoj u novom tisućljeću*, Porezni vjesnik 9/2016.153-162.
2. Deskar-Škrbić, M. i Šimović, H. (2014) *Porezna politika Milanovićeve vlade od 2012. Do 2014*. Političke analize 5(20), str. 22.-32.
3. Kliment, A., i Dražić Lutilsky, I. (2005). *Porez na dodanu vrijednost an temelju računa-usporedba Hrvatske sa zemljama Europske unije*, Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 3(1), str. 285-302

Zakoni i pravilnici:

1. Pravilnik o PDV-u narodne novine br. 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17, 1/19. čl. 8.
2. Zakon o PDV-u 7 Narodne novine br. 3/13, 148/13, 143/14, 115/16, 106/18; Rješenje USRH 99/13, 153/13

Internet izvori:

1. Direktiva Vijeća 2006/112/EZ, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A32006L0112> (01.09.2019)
2. PDV-S obrazac, <https://plaviured.hr/vodici/preuzmite-pdv-pdv-s-obrazac-excelu/>, (11.09.2019)

3. Kako popuniti PDV obrasce, <https://www.cimerfraj.hr/propisi-i-zakoni/kako-sami-popuniti-pdv-obrasce-i-prijaviti-porez-na-proviziju> (11.09.2019)

POPIS TABLICA

Tablica 1. Primjer stjecanje dobara poreznog obveznika u RH od poreznog obveznika iz Njemačke.....	28
Tablica 2. Izračun PDV-a za prijavu stjecanja dobara i primljenih usluga iz drugih država članica Europske unije.....	29